

แบบประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ฝึกการอ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้ตามแนว การประเมินผลนานาชาติ (PISA)

เรื่อง ... วิถีชุมชนบ้านฉันทะรังสรรค์ความรู้

นางสาววรรณวิษา วงษ์วิจารณ์
ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนวัดป่าพลุกษ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ชื่อเรื่อง วิถีชุมชนบ้านฉันทรงสรรค์ความรู้

ชุมชนตำบลบ้านแหลม อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นชุมชนเก่าแก่ริมแม่น้ำท่าจีน หรือเรียกกันแต่ก่อนว่า แม่น้ำสุพรรณ ตลอดสองฝั่งลำน้ำเรียงรายไปด้วยบ้านเรือนทรงไทยโบราณ หน้าจั่ว ยกได้สูง เพราะเป็นที่ลุ่ม มีน้ำท่วมทุกปี จึงเป็นที่มาของชื่อ ตำบลบ้านแหลม และอีกประเด็นหนึ่ง ตลอดแม่น้ำท่าจีน บริเวณหน้าวัดป่าพญักษ์ ตลอดเส้นทางเดินทางน้ำ มีเกาะเนินดินแหลม ยื่นออกมากลางแม่น้ำทำให้แม่น้ำมีทางขดเขี้ยว เลี้ยวโค้งมากมาย จึงเป็นที่มาของชื่อ ตำบลบ้านแหลม และวัดเก่าแก่ที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน คือวัดป่าพญักษ์ วัดใหม่พิมสุพรรณ วัดเจ้าขาว เป็นต้น วัดป่าพญักษ์ แต่เดิมชื่อ วัดวิหารลายทอง

ชุมชนตำบลบ้านแหลมยังมีประเพณีที่สืบทอดมาช้านานตั้งแต่ปี ๒๔๔๖ จนถึงปัจจุบัน คือ ประเพณีชักพระเล่นเพลง และประเพณีตักบาตรกลางน้ำ นานกว่า ๑๒๑ ปี จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ตรงกับวันเสาร์อาทิตย์ในสัปดาห์ที่ ๓ ของทุกปี สะท้อนวิถีชีวิตชุมชนลุ่มแม่น้ำท่าจีนที่เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ยังมีงานหัตถกรรมจักสาน ถักเสื่อผ้า ถักกระเป่า หมวก ทำรูปหอม ๗ สี เบญจรงค์ ขนมไทยโบราณที่ขึ้นชื่อ คือขนมเปียขาววัง และนำพริกไปนึ่งอาหารหลักของชุมชน แต่เดิมชุมชนเป็นชุมชนเก่าแก่อายุเป็นร้อย ๆ ปี เป็นเส้นทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ในสมัยโบราณ เช่น เส้นทางทัพพม่าอังวะ – มอญรามัญ เส้นทางเสด็จประพาสต้น ในรัชกาลที่ ๕ จากการบันทึกเป็นหลักฐานตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ และการบันทึกของพระสุนทรโวหาร เส้นทางนิราศสุพรรณ ที่ประพันธ์ขึ้นไว้ในราวปี พ.ศ. ๒๓๗๙ ลำดับที่ ๑๑๒ ประพันธ์ไว้ว่า (Suphan. ๒๕๔๕)

“บางพลาม้าป่าอ้อ	กอร์ก่า
ไม้ไผ่ใหญ่สลายล้า	สล้างเพื่อย
ชาวบ้านย่านนั้นทำไร่	ไว้อะ
ปลูกผักปลูกแพงเลื้อย	ลูกห้อยย้อยไสว ฯ”

สาเหตุที่เรียกอำเภอบางพลาม้า เพราะ มีพลาม้าเยอะที่สุด อีกประเด็นคือ สมัยนั้นมีพม้ามามากอาศัยอยู่ จึงเรียก “บางพม่า” ด้วยสำเนียงเสียงเหนือจึงเรียกเพี้ยนเป็น บางพลาม้า เป็นต้น

๑.ชื่อเรื่อง: วิถีชุมชนตำบลบ้านแหลม

๒. ที่มา: งานวิจัยปริญญโท ในการพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติม สารานุกรมศิลป์ เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส รายวิชานาฏศิลป์ ชุตนานาฏยาลิลาบ้านแหลม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนวัดป่าพญักษ์

๓. ผู้เขียน / ผู้แต่ง / เจ้าของ: นางสาววรรณวิษา วงษ์วิจารณ์

๔. วัน / เดือน / ปี (เผยแพร่ แต่ง): ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ การนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ครั้งที่ ๕ และการนำเสนอผลงานระดับนานาชาติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

แบบฟอร์มการสร้างแบบทดสอบประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

ครั้งที่ ๔ “พหุศาสตร์ ภูมิศิลป์ ณ ถิ่นด้ามขวาน” ณ วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

คำถามที่ ๑ แบบเลือกตอบ (อย่างน้อย ๑ คำถาม)

คำถามที่ ๑. เพราะเหตุใด ลักษณะที่อยู่อาศัยของชุมชนตำบลบ้านแหลมจึงมีใต้ถุนสูง (๑ คะแนน)

- ก. เพื่อป้องกันโจรผู้ร้าย
- ข. เพื่อความแข็งแรง คงทน
- ค. เพื่อป้องกันน้ำท่วม
- ง. เพื่อความทันสมัย สวยงาม

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ค. เพื่อป้องกันน้ำท่วมบ้านเรือน

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท ๑.๑, ม. ๑/๒: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

แบบฟอร์มการสร้างแบบทดสอบประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

คำถามที่ ๒ แบบเลือกตอบเชิงซ้อน (อย่างน้อย ๑ คำถาม)

คำถามที่ ๒. จากถ้อยความข้างต้น ข้อความต่อไปนี้ ข้อใด เป็นความจริง และ ข้อใด ไม่เป็นความจริง

ข้อความ เป็นจริง จงเขียนเครื่องหมายกากบาท X ลงในช่อง “ใช่”
 ข้อความ ไม่เป็นจริง จงเขียนเครื่องหมายกากบาท X ลงในช่อง “ไม่ใช่”

ข้อ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	กลยุทธ์การอ่าน
๑	ผู้ประพันธ์นิราศสุพรรณ คือ ขุนวิจิตรอักษร			การสะท้อนและประเมิน
๒	“บางปلام้าป่าอ้อ กอร์ก่า” สะท้อนถึงภาพของชุมชนชนบทไทยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นการสื่อถึงการอยู่ร่วมกันของธรรมชาติพร้อมกับบอกเล่าความงดงามและคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ความอนุรักษ์สืบทอดต่อไปในอนาคต			การบูรณาการ และ ตีความ
๓	ประเพณีชักพระเล่นเพลง จัดขึ้นมีจุดประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านรู้ทั่วกันว่าจะจัดงานประเพณีตักบาตรกลางน้ำในวันถัดไป			การบูรณาการ และ ตีความ
๔	รัชการที่ ๕ เสด็จทางชลมารคมากับสุนทรภู่ ผ่านหน้าวัดป่าพฤกษ์ เพื่อไปวัดป่าเลไลยก์			การเข้าถึงและค้นคืนสาระ
๕	ตำบลบ้านแหลม มีที่มาจาก บ้านเรือนทรงไทยโบราณ หน้าจั่ว และ แม่น้ำมีเกาะเนินดินแหลมยื่นออกมากลางแม่น้ำ			การเข้าถึงและค้นคืนสาระ

คะแนนเต็ม ๕ คะแนน

- การให้คะแนน ต้องตอบได้อย่างน้อย ๓ ข้อ ถ้าต่ำกว่านี้ไม่ได้คะแนน
- ตอบถูก ๑ ข้อ ได้ ๑ คะแนน

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ :

ข้อ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	เพราะว่า
๑	ผู้ประพันธ์นิราศสุพรรณ คือ ขุนวิจิตรอักษร		X	ผู้ประพันธ์นิราศสุพรรณ คือ สุนทรภู่ หรือ พระสุนทรโวหาร
๒	“บางปلام้าป่าอ้อ กอร์ก่า” สะท้อนถึงภาพของชุมชนชนบทไทยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นการสื่อถึงการอยู่ร่วมกันของธรรมชาติพร้อมกับบอกเล่าความงดงามและคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ความอนุรักษ์สืบทอดต่อไปในอนาคต	X		นิราศสุพรรณเป็นหลักฐานชัดเจน ท่านกล่าวถึงอำเภอบางปلام้าในเรื่องความอุดมสมบูรณ์
๓	ประเพณีชักพระเล่นเพลง จัดขึ้นมีจุดประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านรู้ทั่วกันว่าจะจัดงานประเพณีตักบาตรกลางน้ำในวันถัดไป	X		เป็นการล่องเรือประชาสัมพันธ์งานตักบาตรกลางน้ำ ให้ชาวบ้านรับรู้ และเตรียมข้าวปลา

แบบฟอร์มการสร้างแบบทดสอบประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

				อาหารแห้งมาใส่บาตรในวัน พรุ่งนี้
๔	รัชการที่ ๕ เสด็จทางชลมารคมากับสุนทรภู่ ผ่าน หน้าวัดป่าพฤกษ์ เพื่อไปวัดป่าเลไลยก์	X		จากเนื้อหาของเรื่องในการ เดินทางทางน้ำ และกล่าวถึงรัช การที่ ๕ และพระสุนทรโวหาร
๕	ตำบลบ้านแหลม มีที่มาจาก บ้านเรือนทรงไทย โบราณ หน้าจั่ว และ แม่น้ำมีเกาะเนินดินแหลม ยื่นออกมากลางแม่น้ำ	X		คำว่า “บ้านแหลม” ต้องมี เอกลักษณ์และมุมแหลมหลายที่ จึงเป็นที่มาในข้อมูลตามเรื่องเล่า

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท ๑.๑, ม. ๑/๒: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ ๓ แบบเติมคำตอบแบบปิด (อย่างน้อย ๑ คำถาม)

คำถาม ๓. “ประเพณีชักบาตรกลางน้ำ ชักพระเล่นเพลง พบเห็นได้ที่ตำบลบ้านแหลมเท่านั้น”

จากข้อความข้างต้นนักเรียนคิดว่า “ใช่” หรือ “ไม่”

ให้ระบายสีรูปหน้าที่เลือก

ใช่

ไม่ใช่

คำตอบว่าใช่ เพราะ.....

.....

คำตอบว่าไม่ เพราะ.....

.....

การให้คะแนน

คะแนนเต็ม ๓ คะแนน ดังนี้

๑ ถ้าตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ ได้ ๑ คะแนน

๒ ถ้าอธิบายเหตุผลประกอบข้อที่เลือกที่สอดคล้องสมเหตุสมผล ๑ ข้อ
ได้ ๒ คะแนน

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ใช่

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท ๑.๑, ม. ๑/๒: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ ๔ แบบเติมคำตอบแบบเปิด (อย่างน้อย ๑ คำถาม)

คำถามที่ ๔. การเดินทาง ทางบก มีรถส่วนตัว สะดวกกว่าเดินทางทางน้ำ

นักเรียนคิดเห็นอย่างไรกับคำพูดข้างต้น ทำไมถึงคิดเช่นนั้น เหตุผลประกอบคำอธิบาย
๔.๑ ให้นักเรียนระบายสีรูปวงกลมใต้ข้อความข้างล่างนี้ตามความคิดความเห็นของนักเรียนเพียงหนึ่งความคิดเห็น

๔.๒ ให้นักเรียนเขียนอธิบายเหตุผลจำนวนหนึ่งข้อที่สอดคล้องกับความคิดเห็นจากการเลือกในข้อ ๔.๑

คิดคล้อยตาม	คิดโต้แย้ง

การให้คะแนน

คะแนนเต็ม ๓ คะแนน ดังนี้

(ข้อ ๑) ถ้าตอบว่า ความคิดเห็นคล้อยตาม หรือ ความคิดเห็นโต้แย้ง หรือ ความคิดเห็นคล้อยตามและโต้แย้ง ได้ ๑ คะแนน

(ข้อ ๒) - ถ้าอธิบายเหตุผลความคิดเห็นคล้อยตาม ที่สมเหตุสมผล ได้ข้อละ ๒ คะแนน
- ถ้าอธิบายเหตุผลความคิดเห็นโต้แย้ง ที่สมเหตุสมผล ได้ข้อละ ๒ คะแนน

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ :

คิดคล้อยตาม	คิดโต้แย้ง
-รถส่วนตัว เช่น จักรยานยนต์ รถยนต์ จะขึ้นลง สะดวกปลอดภัย ขนของได้ปลอดภัยกว่า	คนที่เกิดมาในบริบทติดแม่น้ำ จะมีวิถีชีวิตกับการพายเรืออย่างเป็นประจำ และเดินทางทางน้ำ สะดวกสบาย ไม่มีไฟแดง ไม่มีจราจรติดขัดเหมือนท้องถนน

แบบฟอร์มการสร้างแบบทดสอบประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

-การชนของลงเรือ มีความเสี่ยง เรือโคลงเคง ตกน้ำได้ หรือ ต้องมีการฝึกพายเรือให้ก่อน ถึงจะปลอดภัย	พายเรือเป็นตั้งแต่เด็กก็จะมีประสบการณ์สูง ในเรื่องการว่ายน้ำเป็นด้วย จะสะดวกทางน้ำเพราะอยู่ในชนบท

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท ๑.๑, ม. ๑/๒: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ ๕ แบบเติมคำตอบแบบอิสระ (อย่างน้อย ๑ คำถาม)

คำถามที่ ๕. ให้นักเรียนสะท้อนความคิดเห็นเมื่อเรื่อง วิถีชุมชนบ้านฉัตรสรรค์ความรู้ จบแล้วนักเรียนได้อะไรบ้างจากการอ่านเรื่องนี้

คำตอบ.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ทราบประเพณีตักบาตรกลางน้ำ ชักพระเล่นเพลง ว่าจัดในเดือนพฤศจิกายน สัปดาห์ที่ ๓ ของทุกปีและมีที่เดียวในโลก และย้อนรอยตามประวัติราชการที่๕ ทราบบทนิราศสุพรรณของสุนทรภู่ แสดงถึงคุณค่าของชุมชนเก่าแก่ที่ยังคงอนุรักษ์รักษาเหง้าเดิมไว้.....

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท ๑.๑, ม. ๑/๒: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน